

Kandidatnr 10069

Konstruering og validering av et nytt måleinstrument for Romantisk Avvisning

Bacheloroppgave i psykologi

Veileder: Mons Bendixen

Mai 2023

Kandidatnr 10069

Konstruering og validering av et nytt måleinstrument for Romantisk Avvisning

Bacheloroppgave i psykologi
Veileder: Mons Bendixen
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for psykologi

Kunnskap for en bedre verden

Forord

Denne oppgaven markerer slutten på mitt treårige studieløp i psykologi ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) i Trondheim. Studieløpet har bestått av akademiske utfordringer og et til tider hardt arbeidspress som har bidratt til mye læring og personlig vekst, og jeg er takknemlig over å ha fått gjennomføre denne prosessen.

Med henhold til arbeidet med denne oppgaven vil jeg i første omgang rette en stor takk til professor Mons Bendixen ved Psykologisk Institutt som underveis i prosessen har bidratt med god veiledning. En stor takk må også rettes til doktorgradsstipendiat Marius Stavang som gjennom jevnlige workshops og veiledning gjennom digitale plattformer har lagt forutsetningene til rette for mestring. Dette særlig ved å veilede i bruk av dataprogrammet som brukes i analysen av datamaterialet, samt å være tilgjengelig for å besvare oppdukkende spørsmål regelmessig i prosessen. Takk rettes også til professor Leif Edward Ottesen Kennair som i sitt arbeid som leder av forskningsgruppen Sexual Conflict tilrettelegger for at vi som bachelorstudenter får muligheten til å arbeide med dette spennende prosjektet.

Mitt bidrag til dette prosjektet har vært å redusere relativt store mengder rådata, som resulterte fra innledende act-nominasjonsprosedyre og påfølgende spørreundersøkelse, til et instrument bestående av færre dimensjoner og testledd. Denne skalareduksjonen ble gjennomført ved hjelp av faktoranalyser.

Sammendrag

I denne studien konstrueres og valideres et instrument for måling av romantisk avvisning. Konstrueringen gjøres på bakgrunn av data som er hentet inn gjennom en act-nominasjonsprosedyre med påfølgende spørreundersøkelse. Faktoranalysen avslørte fire dimensjoner: 1) indirekte tvetydig avvisning, 2) direkte verbal avvisning, 3) avvisning på dating-applikasjoner og 4) grov avvisning. Valideringen er gjort ved å utforske om instrumentet viste til forventede sammenhenger med ensomhet, personlighet og sosioseksuell orientering. Valideringsprosessen gav støtte for de tre førstnevnte dimensjonene, og ikke grov avvisning.

I en regresjonsanalyse med ensomhet som avhengig variabel og dimensjonene som kontrollvariabler, er applikasjonsavvisning alene om å vise til signifikant sammenheng. Alle dimensjonene viser signifikante sammenhenger med rapportert ensomhet i bivariate korrelasjonsanalyser, med unntak av dimensjonen for grov avvisning. Det samme mønsteret forekommer i bivariate korrelasjonsanalyser vedrørende sammenhengen mellom dimensjonene og sosioseksuell orientering. Av alle mulige krysskorrelasjoner mellom avvisningsdimensjonene og personlighetstrekk fra FFM, ble det i denne studien funnet fire signifikante sammenhenger. Indirekte tvetydig avvisning med trekk-nevrotisisme ($r = .11$) og trekk-omgjengelighet ($r = -.11$); direkte verbal avvisning med trekk-ekstroversjon ($r = .12$) og grov avvisning med trekk-planmessighet ($r = -.10$).

Instrumentets potensiale for videre vitenskapelig arbeid diskuteres avslutningsvis. Mangelen på gode validerende mål medfører en begrensning i mulighet for validering i denne studien. Det argumenteres derfor for behovet for utvidet validering ved hjelp av fler og mer konkrete mål, mer spesifikt i form av et oppgradert ensomhetsmål, selvaktelse og selvoppfattet partnerverdi.

1. Introduksjon

Det menneskelige behovet for interpersonlig kontakt og tilhørighet er blant de grundigst vitenskapelig studerte aspektene i psykologien. Viktigheten av tilhørighetsbehovet synes evident over hele livsløpet, selv om dets assosierte manifestasjoner ved atferd varierer med aldersnivå. Eksempelvis kan det for spedbarnet uttrykkes i barnegråt rettet mot å oppnå ønsket kontakt med omsorgsgiver (Bell & Ainsworth, 1972), samtidig som det for barn i barneskolealder uttrykkes gjennom en giv for å finne felles sosial grunn/interesse med jevnaldrende i grupper (Stenseng et al., 2014; Nesdale & Lambert, 2008). Gode sosiale relasjoner trekkes fram som helt essensielt for ivaretagelse av mental helse i flere utsatte samfunnsgrupper som studenter og kvinner i land med utilstrekkelig likestillingspolitikk (Roach, 2018; Harandi, et al., 2017). Forskningen understreker konsekvent viktigheten av interpersonlig tilknytning og tilhørighet for sunn personlighetsutvikling (Baumeister & Leary, 1995; Williams, 2007; Adamczyk, 2017; Leary, 2015; Zeegers et al., 2017; Quarmley et al, 2022).

For å utvide kunnskapsbasen vedrørende interpersonlige/relasjonelle tilknytningsprosesser er det nå blitt aktuelt å utforske mer spesifikke former for avvisning og ekskludering.

Romantisk avvisning kan i denne sammenhengen ses som høyaktuelt. Dette betraktes av mange som den smerteligste avvisningsformen psykologisk sett (Baumeister & Dhavale, 2001, s.51) og den synes å spille en helt sentral rolle i mer ekstreme former for utenforskap i ungt voksenliv, gjerne eksemplifisert ved incel-fenomenet (Hoffman et al., 2020; Daly & Reed, 2022). Samtidig som det kan oppleves smertefullt, er det også en iboende del av livet for de aller fleste.

1.1 Ensomhet

Èn potensielt nyttig måte å tenke på fravær av tilhørighet og interpersonlige behov på, er at det rent subjektivt uttrykkes i følelser av *ensomhet*. Fra et evolusjonspsykologisk standpunkt kan ensomhetsfølelsen betraktes gjennom hvordan dette virker *funksjonelt*, der man spør hvorfor disse følelsene eksisterer i det hele tatt, og hvorfor de virker slik de gjør. Her er det teoretiske grunnpremisset at psykologiske atferdsmekanismer som i menneskets evolusjonære historie har vært fremmede for reproduksjon og overlevelse, har blitt selektert for over det evolusjonære løpet (Tooby & Cosmides, 2008, s. 114). Herfra kan det antas at de ubehagelige følelsene ved ensomhet har sitt utgangspunkt i det faktum at det å være alene har vært farlig eller ikke-fremmede for individets tilpasning; enkeltmennesket har evolusjonært sett vært avhengig av andre mennesker for trygghet og overlevelse (Williams, 2007).

1.1.1 Ensomhetsopplevelse i ekstrem form

Mennesker tenderer å respondere kontraproduktivt – i at evnen til prososial atferd svekkes – på ekskludering *dersom den oppleves sterkt nok eller gjennomgripende nok*. Disse effektene har vist seg i både kognitive evner (Baumeister et al., 2002), emosjonsreguleringsevner (Baumeister et al., 2005) og tilbøyelighet for å utvise aggressiv atferd (Twenge et al., 2005) i eksperimentelle forskningsdesign.

I en meta-analyse fant Quarmley med kolleger (2022) at avvisning tenderer å øke individers tilbøyelighet for aggressiv atferd, heller enn å fremme prososial atferd ment å bedre individets forutsetninger for inkludering (Quarmley et al., 2022). Tematikken ved mer ekstreme former for ekskludering har to sider. Fra gruppens perspektiv har det fra evolusjonært hold vært adaptivt å utstøte medlemmer av gruppen som blir en byrde. Dette konsoliderer igjen samholdet i gruppen. Fra perspektivet til den utstøtte er ekskluderingen

potensielt livstruende (Williams, 2007), hvilket kan gi et rasjonale for den nevnte angstfremmede responsen i kognisjon, aggresjon og asosiale måter å regulere emosjoner.

Disse betraktningene sammenfaller med den gryende incelismen som til stadighet får mer spalteplass i den offentlige debatten (Hoffman et al., 2020). *Incel*-begrepet kommer av det engelske *Involuntary Celibate* (nor. ufrivillig sølibat), og refererer til en gruppe mennesker, i all hovedsak bestående av menn, som opplever seg sosialt utstøtt, ekskludert og i høyeste grad uønsket/uegnet som romantiske partnere. Dette forklares gjerne av en utviklingshistorikk med ekskludering og utstøtelse, hvilket tilsynelatende medfører gjennomgripende følelser av å være uønsket av samfunnet, det sosiale nærmiljøet og romantiske partnere (Daly & Reed, 2022).

I en kvalitativ studie med intervjuer av selv-identifiserte incels ($N = 10$) gjennomført av Daly og Reed (2022) trekkes både opplevd romantisk håpløshet og mer gjennomgripende opplevelser av å bli behandlet som «under-mennesker» fram som sentralt for å karakterisere virkelighetsopplevelsen. Reelle og gjennomgripende opplevelser av håpløshet knyttet til sin verdi som medmenneske og romantisk partner kan antas å gi grobunn for en mer ekstrem dimensjon ensomhet, fordi det konsoliderer en isolering fra andre i en selvforsterkende sirkel.

1.1.2 Personlighetens betydning for avvisningsopplevelsen

Personlighetsvariabler antas å utgjøre en viktig del av forklaringen på individets respons til interpersonlig avvisning. *Avvisningssårbarhet* refererer til å være oversensitiv for interpersonlig avvisning. Dette manifesteres spesifikt gjennom en økt tilbøyelighet for å forvente avvisning, hvilket igjen fører til forhøyede forutsetninger for å oppfatte hint om avvisning, og å deretter overreagere som følger av avvisningen (Gao et al., 2021).

Gjennom meta-analyser av Gao med kolleger (2017; 2021) ble det funnet at avvisningssårbarhet viser signifikante sammenhenger med både aggresjon, tendens til å være

offer i interpersonlige konflikter, og en rekke mentale helseutfordringer som depresjon, angst, ensomhet og emosjonelt ustabil personlighetsforstyrrelse (Gao et al., 2021; Gao et al., 2017). I en annen meta-analyse fant Mishra og Allen (2023) at høyere nivå av avvisningssårbarhet lar seg overføre også til kjærlighetslivet, der avvisningssårbarhet viser negative korrelasjoner med tilfredshet og konfliktnivå i forholdet, samt lavere nivå av psykologisk intimitet og nærhet (Mishra & Allen, 2023). Det er rimelig å påstå at avvisningssårbarhet konseptuelt utgjør et aspekt av personlighet som reflekterer manglende evne til å løse utfordringen med interpersonlige relasjoner, både gjennom forventninger, persepsjon/attribusjon og mistilpasset atferdsreaksjon (Berenson et al, 2009). Avvisningssårbarhet knyttes gjerne til trussel-sensitivitet og trussel-tolkning hvilket gjør at konseptet i hovedsak assosieres med femfaktormodellens trekk ved nevrotisme (Denissen & Penke, 2008) samtidig som dets negative påvirkning på interpersonlige forhold (Mishra & Allen, 2023) kan gjøre det aktuelt å forvente sammenhenger mellom avvisningssårbarhet og trekk-omgjengelighet.

1.1.3 Romantisk ensomhet

Behovet for romantiske relasjoner anses gjerne å ha sitt utgangspunkt i at mennesker trenger en dypere dimensjon av tilhørighet og intimitet/ og psykologisk nærhet enn hva vanlige sosiale og vennskapelige relasjoner tilbyr (Baumeister & Leary, 1995; Weiss, 1973). Som definisjon på romantisk ensomhet har det tidligere blitt foreslått av Weiss (1973) at forskjellen på romantisk og «vanlig» sosial ensomhet er at den romantiske ensomheten involverer en lengsel etter noe mer intimt og nært enn den typiske sosiale ensomheten, og at et tilfredsstillende tilknytningsforhold til et annet menneske kreves for å bøte med dette (Weiss, 1973; sitert i DiTommaso & Spinner, 1997). Her skilles dermed mellom to typer ensomhet; sosial og emosjonell/romantisk, avhengig av intimitetsgrad.

Sternbergs (1986) triangulære kjærlighetsteori påstår at tre grunnpilarer må være på plass, for at en slik relasjon skal både oppstå og fungere over tid; intimitet, lidenskap og forpliktelse (Sternberg, 1986). Intimitetsaspektet refererer til den psykologiske nærheten og emosjonelle tilknytningen som kjennetegnes av gode kjærlighetsforhold; lidenskapsaspektet refererer til det driftsmessige som leder til fysisk tiltrekning og sex; og forpliktelsesaspektet refererer til at velfungerende kjærlighetsrelasjoner avhenger av at to mennesker *beslutter å forplikte seg* til hverandre og relasjonen (Sternberg, 1986).

I denne oppgaven operasjonaliseres dette ved å inkludere et selvlaget mål på de tre grunnpilarene, med mål om å få fram den tredelte dimensjonaliteten (se avsn. 2.3.2). En distinksjon mellom Weiss (1973) og Sternberg (1986) er at Weiss mer eksplisitt omtaler *ensomhet*, der Sternbergs teori omhandler eksisterende kjærlighetsrelasjoners behov. En mulig blanding av disse to, er å se om dette prosjektets operasjonalisering som tar utgangspunkt i Sternbergs tre dimensjoner, lar seg overføre til Weiss' typologi ved at *intimitetsdimensjonen* står frem som en prominent del av forklaringen på romantisk ensomhet og romantisk avvisning.

1.2 Romantisk partnersøking og den påfølgende avvisningen

Den romantiske avvisningen fordrer en romantisk interesse/søking i første omgang. I konstruering av et instrument som skal måle romantisk avvisning kan det bli nødvendig å se dette i sammenheng. Seksuell seleksjonsteori (Buss & Schmitt, 1993) og SOI-R (Penke & Adendorpf, 2008) brukes her som inngang for å validere instrumentet.

1.2.1 Seksuell strategiteori og sosioseksuell orientering

I *Seksuell Strategiteori* anerkjennes at menneskerasen over evolusjonsløpet har evolvert et mangfold av strategier for å formere seg, samtidig som det påstås at disse strategiene helt

grunnleggende avgjøres av to forhold: 1) det tidsmessige aspektet av søkingen og 2) individets kjønn (Buss & Schmitt, 1993). Romantisk søking/partnerseleksjon vil ifølge teorien variere med henhold til om den er korttidsorientert eller langtidsorientert, og med henhold til kjønn.

Kjønnsaspektet ved denne teorien har sitt teoretiske utgangspunkt i at reproduksjon evolusjonært har involvert ulike problemer/utfordringsområder for de to kjønnene. På bakgrunn av dette er det evolvert systematiske kjønnsulikheter i seksuell psykologi, inklusive partnersøking spesifikt (eng. mate acquisition); med utgangspunkt i hva som har vært adaptivt (Lukaszewski et al., 2020; Buss, 1989; Buss & Schmitt, 1993). Det foreligger bred empirisk støtte for denne betraktningen, som eksempelvis ulikheter i partnerpreferanser (Buss, 1989; Kennair et al., 2022), ulikheter i ønske om seksuell variasjon (Gangestad & Thorhill, 1997), kjønnsforskjeller i respons til sjalusi (Buss et al., 1992; Bendixen et al., 2015) og kjønnsforskjeller i evne til å detektere seksuelt utroskap (Andrews et al., 2008).

Simpson & Gangestads konsept ved *sosioseksuell orientering* refererer til individets tilbøyelighet for kortsiktig relasjon (Simpson & Gangestad, 1991). Dette er dermed en konseptualisering av det tidsmessige aspektet ved partnersøkingen. Her viser empirien at menn er mer korttidsorienterte enn kvinner, samtidig som det er relativt store individuelle forskjeller innad i kjønnene (Schmitt, 2005). Penke og Asendorpfs (2008) revidering av SOI-begrepet, som involverte å dele det opp i *atferd*, *holdninger* og *ønsker* bidrar til å nyansere bildet av sosioseksuell orientering. Et særlig sentralt funn er at menn skårer signifikant høyere enn kvinner når det kommer til *ønske om seksuell variasjon* (Penke & Asendorpf, 2008). Tendensen er samtidig at kvinner er mer restriktive, i at de skårer lavere på SOI i alle målene. I tråd med disse betraktningene har tidligere forskning vist at signalisering om seksuell tilgjengelighet når det er brukt i en kortsiktig kontekst er langt mer effektivt som flørtetaktikk

for kvinner sammenliknet med menn, samtidig som menn har høyere suksessrate når de signaliserer generøsitet og forpliktelse i en langsiktig kontekst (Kennair et al., 2022).

De to forholdene nevnt i seksuell strategiteori flyter dermed over i hverandre, der kjønn i betraktelig grad predikerer tilbøyelighet for korttidsrelasjoner og det tidsmessige aspektet av interessen. Kvinner er mer restriktive enn menn, særlig med henhold til korttidsrelasjoner.

1.3 Dette bachelorprosjektet

Denne studien tar sikte på å konstruere et instrument som kan måle romantisk avvisning på meningsfulle og gode måter. Dette gjennom tre delprosesser. 1) Først er det gjennomført en act-nominasjonsprosedyre med påfølgende spørreundersøkelse. Dette genererer og utgjør rådataen brukt i studien. 2) Deretter er eksplorerende faktoranalyser benyttet for å redusere denne dataen til ett meningsfullt instrument som er ment å reflektere fenomenet ved romantisk avvisning, gjennom ekstrahering i ulike dimensjoner. 3) Til sist er instrumentet validert ved å se på sammenhengene mellom de ulike dimensjonene i romantisk avvisning og mål på ensomhet, personlighet (Soto & John, 2017) og sosioseksuell orientering (Penke & Asendorpf, 2008).

Validitetstesting består spesifikt av tre hypoteser formulert i form av forventninger om sammenhenger mellom instrumentet og andre samtidige mål som kan relateres til romantisk avvisning:

- Instrumentet skal vise til positive sammenhenger mellom romantisk ensomhet og romantisk avvisning.
  - o Her må imidlertid målet på romantisk ensomhet også faktoranalyseres i første omgang, for å finne ut om Sternbergs (1986) dimensjonalitet fremkommer. Optimalt skal intimitetsaspektet kunne skilles ut, slik at man oppnår et spesifikt

mål på romantisk avvisning i tråd med Weiss (1973) definisjon. Det er dette som vil muliggjøre utforsking av den nevnte sammenhengen. Alternativt må det dannes et generelt mål på ensomhet, hvilket vil være mer utydelig og dermed begrense verdien av potensielle funn i noen grad.

- I tråd med de nevnte betraktningene om avvisningssårbarhet og incelisme brukes personlighetsmål til å validere instrumentet ved å se etter om nevrotisisme og lav omgjengelighet viser sammenhenger med mer sårbarhet for avvisning.
  - o Personlighetsmålene vil ut over dette brukes for å utforske avvisningsmønstre mer induktivt, ved å vurdere om de faktormessige konseptene som studien vil utvikle gjennom instrumentet samsvarer med personlighet på passende måter.
- Instrumentet skal vise sammenhenger med SOI-R, hvilket baserer seg på tilleggsantakelsen om at SOI, på samme måte som å si noe om kortsiktige ønsker, holdninger og atferd, *også* medfører mer kortsiktig søking, som vil medføre økt antall avvisningsopplevelser totalt.
  - o Sekundært i denne sammenhengen er også kjønnsforskjeller interessant å utforske. SOI ansporer til temaet ved søking i kortsiktig kontekst, der kvinner empirisk viser seg langt mer restriktive sammenliknet med menn; menn kan derfor antas å avvises oftere som følger av høy SOI-R-skåre. Kvinner kan samtidig antas å ikke avvises like ofte som følge av høy SOI-R-skåre. Korrelasjonen mellom SOI-R og romantisk avvisning kan derfor antas sterkere for menn.

2. Metode

2.1 Utvalg

Utvalget består av 159 mannlige og 292 kvinnelige ($N = 451$) studenter i alderen 18 til 40, $M = 22.16$, $SD = 2.84$. 393 (87%) rapporterte at de var heterofile, 9 (2%) rapporterte at de var homofile, 38 (8.4%) rapporterte at de var bifile, 11 (2.4%) rapporterte at ingen av seksualitetskategoriene passe og svarte «annet». 191 (42.3%) hadde aldri vært i et langvarig forpliktet forhold, 147 (32.5%) hadde vært i ett, 78 (17.3%) hadde vært i to, 28 (6.2%) hadde vært i tre, 6 (1.3%) hadde vært i fire, 1 (.2%) hadde vært i 5 og 1 (.2%) hadde vært i 6 eller flere.

2.2 Prosedyre

Utvalgsprosedyren for spørreundersøkelsen i denne studien ble gjort ved bekvemmelighet, der et rekrutteringsskjema ble publisert ut i studentbaserte informasjonskanaler ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) i Trondheim. Informasjonskanaler innebærer her intranett, forelesninger og utlevering og opphenging av brosjyrer på campus. Datainnsamlingsbrosjyren involverte en lenke til det nettbaserte skjemaet, samt en QR-kode. For å forberede respondenten, informerte spørreskjemaet innledningsvis om at undersøkelsen kom til å ta rundt 15 minutter og at noen av temaene kunne oppleves som følsomme eller sjenerende.

Anonymitet og unngåelse av lagring av personidentifiserende informasjon, elektroniske spor eller IP-adresser ble sikret ved at spørreundersøkelsen tok i bruk Nettskjema (UIO, 2021), samtidig som det ikke ble registrert personidentifiserende informasjon i selve skjemaet. Det forela derfor ingen meldeplikt til Sikt (tidligere Norsk Senter for Forskningsdata) i denne studien (Sikt, 2023; Kjølås, 2018). Deltakerne ble også informert innledningsvis om at deltakelsen er frivillig, og at det var lov å trekke seg underveis.

Avslutningsvis i spørreskjemaet fikk deltakerne valget om å gjennom avhuking bekrefte at de hadde fått informasjon om prosjektet og sine egne rettigheter, og å dermed samtykke til at besvarelsen kan benyttes til både forskning og artikkelpublikasjon. Deltakere som valgte «Nei» har blitt ekskludert fra datamaterialet.

2.3 Måleinstrumenter

De fire måleinstrumentene som i hovedsak er brukt i denne studien er det selvlagde målet på romantisk avvisning, målet på ensomhet som er laget av forskningsgruppen og som tar utgangspunkt i Sternbergs (1986) triangulære kjærlighetsteori, SOI-R som mål på sosioseksuell orientering (Penke & Asendorpf, 2008) og det nedskalerte personlighetsinstrumentet BFI-2-XS (Soto & John, 2017) er brukt for å måle personlighet. Foruten dette er det benyttet enkle mål på romantisk aktivitet siste 30 dager i form av antall date'er, antall ganger, antall personer flørtet med, antall kyss og antall ganger seksuelt samleie med annen.

2.3.1 Generering av datamateriale ved act-nominasjonsprosedyre

Act-nominasjonsprosedyren gjennomføres for å identifisere konkrete atferdsmanifestasjoner av evolusjonært nedarvede psykologiske adaptasjoner (Buss, 2021; Buss & Craik, 1983). Det første steget i denne studien ble tatt av en gruppe bachelorstudenter som, gjennom act-nominasjonsprosedyren, i februar 2022 genererte handlinger knyttet til problemstillingen: «Lag en liste over de mulige måtene man som singel kan oppleve å bli avvist når man aktivt søker en partner». Dette resulterte i 60 avvisningshandlinger som ble redusert til 54 etter gjennomgang av overlappende handlinger.

Handlingene fra act-nominasjonsprosedyren ble omformulert til konkrete spørsmål/testledd som er formulert med utgangspunkt i følgende inngang: «De siste 30

dagene, hvor ofte har du opplevd følgende former for avvisning:». Svaralternativene er videre operasjonalisert i en 5-punkts Likert-skala med alternativene: Aldri, sjeldent, ukentlig, daglig, flere ganger om dagen. Det er disse handlingene respondentene i spørreundersøkelsen har besvart.

Foruten spørsmål knyttet til actnominasjons-handlingene om avvisning omhandlet spørreskjemaet handlinger knyttet til både romantisk søking, aksept og avvisning for single. Spørreskjemaet involverer også diverse demografiske mål og studiens øvrige måleinstrumenter (se Appendiks).

2.3.2 Opplevd avvisning

Instrumentet for opplevd avvisning er en firedimensjonsskala, med fire testledd i hver faktor (Tabell 3). Disse dimensjonene er ekstrahert ved hjelp av faktoranalyse. Faktoranalysen startet etter spørreundersøkelsen var gjennomført, og datamaterialet generert. Den konkrete prosessen ved å finne faktorløsningen skisseres i resultatdel.

2.3.3 Ensomhet

Ensomhetsmålet er laget av forskningsgruppen og tar utgangspunkt i Sternbergs (1986) *triangulære kjærlighetsteori*. Dette medfører tre ulike mål på romantisk ensomhet; lengsel etter *intimitet* (noen å dele ting med), *lidenskap* (sex) og *forpliktelse* (tilhørighet), med to spørsmål/testledd for hver av disse dimensjonene.

For å kartlegge intimitetsensomhet er påstandene deltakerne måtte ta stilling til «*Jeg savner en partner å dele mine innerste tanker med*» og «*Jeg savner nærhet med en partner*». For å kartlegge lidenskapsensomhet er påstandene «*Jeg lengter etter en å ha seksuell kontakt med*» og «*Jeg savner lidenskap og/eller sex i livet mitt*» brukt. For forpliktelseslengsel er «*Jeg skulle ønske jeg hadde en kjæreste å leve livet sammen med*» og «*Jeg skulle ønske jeg hadde*

en kjæreste jeg kunne forplikte meg til» brukt. Her er en Likert-skala med 7 trinn brukt der 1 er *Svært lite* og 7 er *Svært mye*.

2.3.4 Sociosexual Orientation Inventory – Revised (SOI-R)

Sosioseksuell orientering refererer til individets tilbøyelighet for kortsiktige relasjoner, og SOI-R-instrumentet måler *holdninger, ønsker og utøvd atferd* i forbindelse med dette (Penke & Asendorpf, 2008). Dette måles ved hjelp av tre testledd knyttet til hver av komponentene i SOI-R-instrumentet (se Appendiks).

2.3.5 Øvrige validerende mål

For å inkludere personlighetsmål er Soto & John's (2017) 15-items femfaktormodell-personlighetstest (BFI-2-XS; Big Five Inventory-2-Extra Short) brukt (se Soto & John, 2017, s. 75). Dette er et nedskalert personlighetsmål. Soto og John (2017) medgir at målet ikke er egnet til å analysere personlighet ut over det overordnede domenenivået ved hovedtrekk, gitt nedskaleringen (se Soto & John, 2017, s. 77).

Det er også brukt fire enkle mål på romantisk aktivitet, for å se hvordan dette korrelerer med de ulike måtene å bli avvist på. Respondentene har blitt spurt, med utgangspunkt i de siste 30 dager, antall; date'er, antall personer flørtet med, antall ganger de har kysset og antall ganger de har hatt sex.

2.4 Statistiske analyser

Alle analyser i denne studien er gjennomført med SPSS (Statistical Package for the Social Sciences), versjon 29.

2.4.1 Faktoranalyser og seleksjon av komponenter

I denne oppgaven er PCA (Principal Component Analysis) brukt for å utforske hvordan målet meningsfullt kan reduseres ned til færre komponenter. Det er benyttet en oblique rotasjon i form av *Direct Oblimin*; dette for alle PCA'er som er gjennomført i studien. Det forventes korrelasjon mellom faktorene i analysen; en oblique fremfor en ortogonal rotasjon er derfor et naturlig valg (Field, 2018, s. 1027). I bruken av faktoranalysen er SPSS sin løsning for å ekskludere deltakere parvis (eng. *exclude cases pairwise*) benyttet, hvilket vil si at respondenter ikke ekskluderes fra analysen om de har unngått å besvare ett av testleddene.

Kaisers Criterion og Scree-plot er brukt for å selekttere faktorer. Kaisers criterion går ut på at komponenter med egenverdi over 1 bevares (Field, 2018, s. 792). Screeplot gir en oversikt over faktorenes egenverdi i et todimensjonalt koordinatsystem, der komponentene står i kronologisk rekkefølge på x-aksen og egenverdien medgis langs y-aksen. På denne måten gis en oversikt over hvor mange faktorer som kan vurderes inkludert i instrumentet (se Appendiks). Ut over dette er en betraktelig del av prosessen ved faktor- og testleddsseleksjon basert på subjektivt analytisk blikk og skjønnsmessige vurderinger (Mehmetoglu & Jakobsen, 2022, s. 357-360). Dette medgis i detalj i resultatdel.

2.4.2 Reliabilitetsanalyse ved Cronbachs Alpha

Dimensjonenes reliabilitet er testet ved Cronbachs Alpha (α), som er det mest anvendte målet på intern konsistens ved tverrsnittsundersøkelser (Ringdal, 2018, s. 367). Nedre cut-off-point for Cronbachs Alpha er satt til $\alpha < .70$. Instrumenter med færre testledd oppnår generelt gjerne lavere alfaverdi (Field, 2018, s. 823); derfor kan verdier under .70 i noen instrumenter aksepteres. Verdier over .90 kan indikere stor overlapp mellom testledd, og disse vurderes derfor ekskludert.

2.4.3 Øvrige tester

For å se instrumentets sammenhenger med ensomhet, personlighet, SOI og romantisk aktivitet er det gjennomført bivariate korrelasjonsanalyser. Uavhengige t-tester er gjennomført for å teste om det foreligger signifikante kjønnsforskjeller i de ulike måtene å oppleve romantisk avvisning på. Regresjonsanalyse er gjennomført for å teste dimensjonenes prediksjonskraft på ensomhet, og for å få et nyansert bilde av hvilke dimensjoner som mer spesifikt gjør rede for ensomhet. Fischers z-test er benyttet for å se om kjønnsulikhetene i korrelasjoner mellom SOI-R og avvisning er signifikante.

3. Resultater

Innledningsvis ble det gjennomført en PCA med alle 54 testledd fra spørreundersøkelsen (Tabell 1). Her ble tre faktorer inkludert inn i den endelige taksonomien, basert på eigenverdi/screeplot. Ut over disse tre, stod to andre faktorer, 4 og 5, fram som overlappende både konseptuelt og statistisk (Tabell 1). Muligheten for å konvergere disse to ble etterforsket i en ekstra PCA, der alle testledd fra begge disse dimensjonene ble kjørt i samme analyse som testleddene fra de resterende tre dimensjonene; med påtvungen 4-faktor-ekstraksjon (Tabell 2). Denne ekstra analysen avslørte at dimensjon 4 og 5 fra første PCA lot seg sammenfatte.

De 4 faktorer som ble vurdert optimalt for å forklare romantisk avvising for single ble dermed navngitt *Indirekte tvetydig avvising*, $\alpha = .85$, *Grov avvising*, $\alpha = .79$, *App-avvising*, $\alpha = .85$ og *Direkte verbal avvising*, $\alpha = .80$. Fire testledd ble selektert inn i hver faktor, hvilket resulterer i totalt 16 testledd i den endelige taksonomien (Tabell 3). PCA gjennomført med utgangspunkt i disse testleddene resulterte i en signifikant Bartlett's test, $\chi^2(120) = 3212.54$, $p < .001$, og KMO-verdi på .84 (Tabell 3). Dette indikerer konsistente korrelasjonsmønstre og et tilstrekkelig utvalg for faktoranalysen (Field, 2018, s. 807-808).

En PCA ble gjennomført for de tre dimensjonene intimitets-, lidenskaps- og forpliktelseslengsel for å utforske ensomhetsdimensjonenes gyldighet (Tabell 4). Her ble det avdekt at denne studien ikke gir empirisk grunnlag for å dele ensomhet inn i tre dimensjoner. Dette ble derfor omgjort til én ensomhetsvariabel med utgangspunkt i gjennomsnittet av de seks testleddene. Problemene med å løse opp dimensjonaliteten gjør det ikke mulig å ta stilling til i hvilken grad konstruktet svarer til Weiss' (1973) definisjon av romantisk ensomhet, derfor gis betegnelsen *ensomhet* for denne variabelen.

3.1 Nedskaleringen fra den opprinnelige PCA'en

Den opprinnelige faktorløsningen fra første PCA medfører fire faktorer av særlig aktualitet, basert på egenverdi. Faktor 1 fremgår som den eneste som krever en særlig ekskludering/seleksjon av testledd. Faktor 2 og 3 innehar hver 4 testledd som er fremtredende i å forklare den enkelte. Faktor 4 og 5 synes å overlape, og oppløsningen av dette beskrives i avsnitt 3.1.2. *Tabell 1 må ses i sammenheng med Appendiks for beskrivelse av innhold i testledd.*

Tabell 1

Initial PCA, alle testledd inkludert.

Testledd	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Prevalens
1					-.674					73.5
2					-.488					63.1
3					-.841					64.2
4					-.692					74.8
5				-.439	-.420					77.4
6				-.621						86.7
7				-.476						76.5
8				-.403				.359		77.4
9								.735		71.5
10								.785		74.6
11								.757		70.8
12								.724		72.6
13								.509		62.6
20	.453									54.6

21	.497				64.6
22	.469				61.5
23	.522				65.7
24	.467				50.7
25				-.384	.336 56.2
26	.341			-.471	49.6
27		-.883			61.1
28		-.922			59.1
29		-.872			57.5
30		-.569			-.300 76.8
31					-.700 86.1
32				-.602	54.9
33	-.320			-.318	-.457 59.5
34				-.679	67.0
35					.764 91.8
36					-.497 88.7
37					-.543 90.3
38				-.488	62.4
39				-.525	78.1
40				-.687	48.7
41				-.780	42.3
42				-.713	40.7
43					.670 85.8
44				-.465	56.0
45				-.306	68.6

46											-0.516							78.5	
47																			86.5
48																			83.8
49																			79.4
50																			59.3
51																			89.2
52																			85.6
53																			89.4
54																			89.4
Eigenverdi	19.39	3.93	2.69	2.29	1.75	1.48	1.32	1.17	1.09										

Notat: Fet skrift i mønstermatrisen medgir de testledd som er tatt med i den endelige taksonomien; dimensjon 10 innebærer ladninger på testledd 14 til 19 og ble fjernet fra tabellen til fordel for et ryddigere bilde sett også i lav Eigenverdi (1.07); Prevalens medgir prosentvis antall respondenter som har besvart å *aldri* oppleve den aktuelle formen for avvisning.

3.1.1 Seleksjonsresonnementet bak faktor 1: Indirekte Tvetydig Avvisning

Testledd 22 «den andres kroppsspråk viste fravær av interesse» ekskluderes grunnet høy konseptuell overlapp med 20 «den andres kroppsspråk var ikke rettet mot deg» og 21 «den andre var avvisende i sitt kroppsspråk».

Testledd 24 «den andre hadde kortvarig blikkontakt med deg» ekskluderes grunnet høy konseptuell overlapp med 23 «den andre unngikk blikkontakt». Testledd 23 får forrang fordi det mer direkte peker mot avvisning. Dette valget kan kritiseres for å være motstridende konseptet; faktoren skal jo nettopp fange tvetydighet og respondentens rom for tolkning. Her

vurderes uansett ordlyden i testledd 24 som såpass ugunstig for den rent diskursive/språklige sammenhengen i faktoren, og testledd 23 blir dermed selektert.

Testledd 26 «den andre kom ikke bort til deg» inkluderes på tross av lavere faktorladning. Ved å tolke en komplett inaktiv «handling» fra den avvisende part som en form for avvisning stadfester dette item faktorens kjernekarakteristikk som indirekte og tvetydig. Testledd 26 får derfor forrang over testledd 22 og testledd 24, som ble ekskludert tidligere i resonnementet.

3.1.2 Oppløsningen av faktor 4 og 5 – Direkte verbal avvisning

Den ekstra PCA'en (Tabell 2) ble gjennomført av to årsaker. Først for å forsikre om at de aktuelle testleddene i dimensjon 4 og 5 fra første PCA forholdt seg konsistente innenfor den samme rammen som i denne første PCA'en, og at de *ikke* konvergente bedre med andre faktorer, hvilket medfører at faktorene lar seg sammenfatte. Dette ga, i andre omgang, inngang for å vurdere hvilke av testleddene som best var i stand til å utgjøre faktoren som helhet. Med grunnlag i denne analysen ble to testledd fra den opprinnelige dimensjon 5 inkludert; ett testledd som ladet både på dimensjon 4 og 5; og ett testledd som bare ladet på den opprinnelige dimensjon 4 tatt inn i den fjerde og siste dimensjonen i den endelige faktorløsningen (Tabell 3).

Tabell 2

Prinsipiell komponentanalyse (PCA) for illustrering av oppløsning av dimensjon 4 og 5

Testledd	1	2	3	4	Prevalens
<i>Indirekte Tvetydig Avvisning</i>					
20. Den andres kroppsspråk var ikke rettet mot deg				-.853	54.6

21. Den andre var avvisende i sitt kroppsspråk	-.834	64.7
23. Den andre unngikk blikkontakt	-.749	65.7
26. Den andre kom ikke bort til deg	-.773	49.6
<i>Direkte Verbal Avvisning</i>		
1. Den andre sa at han/hun ikke var interessert	.729	73.5
2. Den andre uttrykte å ikke føle det samme som deg	.591	63.1
3. Den andre avslo dine invitasjoner	.728	64.2
4. Den andre avslo dine invitasjoner til date	.753	74.8
5. Den andre avslo din invitasjon til sex eller å dra hjem sammen	.787	77.4
6. Den andre sa nei til å gi deg sin kontaktinfo	.762	86.7
7. Den andre ville ikke treffe deg igjen	.797	76.5
8. Den andre trakk seg unna når du søkte fysisk kontakt	.607	77.4
<i>App-Avvisning</i>		
27. Fikk ikke match på datingapp/datingtjenester	.862	61.1
28. Fikk ikke svar på meldinger på datingapper/datingtjenester	.937	59.1

29. Fikk korte/uengasjerte svar på datingapper/datingtjenester		.856		57.5
30. Den andre avfulgte deg på sosiale medier/datingapper/datingtjeneste	.334	.589		76.8
<i>Grov Avvisning</i>				
51. Den andre gav deg stygge blikk		.650		89.2
52. Den andre latterliggjorde deg		.848		85.6
53. Den andre var mobbende		.868		89.4
54. Den andre dyttet deg unna		.700		89.4
Eigenvalue	7.423	2.291	1.761	1.580
Cronbachs Alpha α	.803	.790	.849	.850

Notat: Fet skrift illustrerer testledd som inkluderes i endelig faktor; Prevalens medgir prosentvis antall respondenter som har besvart å *aldri* oppleve denne formen for avvisning.

3.1.3 Resonnementet etter andre PCA

Testleddene 7 «den andre ville ikke treffe deg igjen» og 8 «den andre trakk seg unna når du søkte fysisk kontakt» ble ekskludert først, grunnet vag konseptmessig relevans med konseptet *Direkte verbal avvisning*.

Testleddene 1 og 2 har stor konseptuell overlapp. Testledd 1 «den andre sa at han/hun ikke var interessert» prioriteres fordi den reflekterer direkte verbal avvisning tydeligere enn testledd 2 «den andre uttrykte å ikke føle det samme som deg».

Det er også høy konseptuell overlapp mellom testledd 3 og 4. Testledd 3 «den andre avslo dine invitasjoner» prioriteres grunnet høyere prosentvis antall respondenter som medgir å ha opplevd dette, hvilket igjen kan ha sin årsak i at testledd 3 regelrett favner et bredere

spekter avslagsmåter sammenliknet med testledd 4 som spesifikt medgir «*invitasjoner til date*».

Testledd 5 «*den andre avslo din invitasjon til sex eller dra hjem sammen*» inkluderes fordi den med sin særegenhet bidrar til å gi faktoren en bredere dekning av konseptet ved direkte verbal avvisning. Det er her verdt å nevne at dette testleddet var alene om å lade på begge faktorene ved første PCA (Tabell 1).

Etter denne ekskluderingsprosessen stod man dermed igjen med én ledig plass der man potensielt kunne dratt inn testledd 2, 4, 6, 7 og 8. Her ble testledd 6 «*den andre sa nei til å gi deg sin kontaktinfo*» vurdert som den beste kandidaten, på tross av at mange respondenter oppga å aldri oppleve dette. Den får forrang fordi de andre alternativene enten er for overlappende (2 og 4) eller for konseptuelt fravikende (7 og 8).

Det påstås på dette grunnlag at dimensjonene 4 og 5 som kom ut som to separerte faktorer i første PCA konseptuelt (og til dels statistisk) svarer til en og samme dimensjon, og at de samtidig *ikke* overlapper med de andre dimensjonene i taksonomien. Den interne konsistensen er også god, $\alpha = .80$, hvilket gir et statistisk argument for at dimensjonen er egengyldig.

3.2 Den endelige faktorløsningen

Den endelige faktorløsningen satt inn i en faktoranalyse med påtvungen 4-faktor-ekstraksjon er presentert i Tabell 3.

Tabell 3

Prinsipiell komponentanalyse (PCA) for endelig faktorstruktur med kommunalitet

Testledd	1	2	3	4	Kommunalitet
<i>Indirekte Tvetydig Avvisning</i>					

20. Den andres kroppsspråk var ikke rettet mot deg	.867		.758
21. Den andre var avvisende i sitt kroppsspråk	.840		.739
23. Den andre unngikk blikkontakt	.775		.688
26. Den andre kom ikke bort til deg	.794		.628

Direkte Verbal Avvisning

1. Den andre sa at han/hun ikke var interessert		-.707	.631
3. Den andre avslo dine invitasjoner		-.687	.653
5. Den andre avslo din invitasjon til sex eller å dra hjem sammen		-.834	.680
6. Den andre sa nei til å gi deg sin kontaktinfo		-.751	.568

App-Avvisning

27. Fikk ikke match på datingapp/datingtjenester	.866		.711
28. Fikk ikke svar på meldinger på datingapper/datingtjenester	.932		.873
29. Fikk korte/uengasjerte svar på datingapper/datingtjenester	.849		.791
30. Den andre avfulgte deg på sosiale medier/datingapp/datingtjeneste	.570	-.383	.569

Grov Avvisning

51. Den andre gav deg stygge blikk	.638	-.301	.611
------------------------------------	-------------	--------------	------

52. Den andre latterliggjorde deg	.841			.739
53. Den andre var mobbende	.874			.714
54. Den andre dyttet deg unna	.709			.509
Eigenvalue	5.586	2.287	1.617	1.370
Cronbachs Alpha α	.803	.790	.849	.850

Notat: Fet skrift fremhever testledd i den endelige taksonomien.

3.3 Utforsking av ensomhetsdimensjonene

PCA (Tabell 4) gjennomført for ensomhetsmålene illustrerer at det ikke er empirisk grunnlag for tre ensomhetsdimensjoner. Faktor 1 oppnår en Eigenverdi på 4.086; denne faktoren forklarer dermed varians til drøye 4 av de 6 testleddene. Av total varians forklares over 68% av faktor 1 alene. De seks testleddene for ensomhet innehar også en veldig høy indre konsistens, $\alpha = .903$. De ble derfor besluttet omgjort til én dimensjon, og det ble dannet en enkel variabel for *ensomhet*. Variabelen merkes *ikke* som romantisk ensomhet, fordi testleddene som utgjør variabelen ikke sammenfaller med Weiss' (1973) definisjon nevnt innledningsvis.

Tabell 4

Faktoranalyse av de seks testleddene inkludert i studiens mål på ensomhet

Variabel	1	2
1. Intimitet: Jeg savner en partner å dele mine innerste tanker og følelser med.	.746	
2. Intimitet: Jeg savner nærhet med en partner.	.566	.479
3. Lidenskap/sex: Jeg lengter etter en å ha seksuell kontakt med.		.944
4. Lidenskap/sex: Jeg savner sex og lidenskap i livet mitt.		.973
5. Forpliktelse: Jeg skulle ønske jeg hadde en kjæreste å leve sammen med.	.985	

6. Forpliktelse: Jeg skulle ønske jeg hadde en kjæreste jeg kunne forplikte meg til. .998

Eigenverdi: 4.086 1.121

Notat: Intimitet refererer til målene på intimitetslengsel; Lidenskap/sex refererer til målene på lidenskapslengsel; Forpliktelse refererer til målene på lengsel etter forpliktelse.

3.4 Validering av den romantiske avvisningstaksonomien ved bruk av ensomhetsmålet

Ensomhetsvariabelen viser til statistisk signifikante sammenhenger med alle dimensjoner; Indirekte tvetydig avvisning ($r = .16$), Direkte verbal avvisning ($r = .20$), Applikasjonsavvisning ($r = .24$) med unntak av Grov avvisning ($r = .02$). Variabelen for total avvisning, som er basert på alle testledd i instrumentet, viste også signifikant korrelasjon med ensomhet ($r = .24$).

Tabell 5

Bivariate korrelasjoner for faktorene og ensomhet

Variabel	<i>n</i>	1	2	3	4	5
1.Ind.Tvet.	441	-				
2.Dir.Verb	442	.495**	-			
3.App-av.	431	.370**	.417**	-		
4.Grov-av.	431	.274**	.306**	.129**	-	
5.Av.Total	445	.793**	.762**	.761**	.464**	
6.Ensomhet	449	.164**	.197**	.237**	.019	.235**

---

* $p < .05$, ** $p < .01$

Notat: variabel 1 «Ind.Tvet.» (4i) er Indirekte tvetydig avvisning; variabel 2 «Dir.Verb» (4i) er Direkte verbal avvisning; variabel 3 «App-av.» (4i) er Avvisning på datingapplikasjoner;

variabel 4 «Grov-av.» (4i) er Grov avvisning; variabel 5 «Av.Total» er en gjennomsnittsvARIABLE for alle testledd inkludert i instrumentet; Ensomhet (6i).

3.5 Dimensjonene som predikatorer for opplevd ensomhet

De fire dimensjonene forklarer 5.7% av variansen i ensomhet, $R^2_{adj} = .057$ (Tabell 6). Den sterkeste og eneste signifikante effekten utgjøres av app-avvisning. Å rapportere om ensomhet samsvarer i høyest grad med app-avvisning av de fire måtene å bli avvist på.

Tabell 6

Regresjonsmodell for å vise sammenhengen mellom avvisningsdimensjonene og ensomhet (N = 419)

Variabel	<i>b</i>	<i>SE b</i>	β	R^2	ΔR^2
				.066	.057
Ind.Tvet.Av.	0.15	0.14	0.06		
Dir.Verb.Av	0.31	0.20	0.09		
App-Av.	0.40**	0.12	0.18**		
Grov Av.	-0.231	0.26	-0.04		

* $p < .05$, ** $p < .01$

Notat: variabel 1 «Ind.Tvet.» (4i) er Indirekte tvetydig avvisning; variabel 2 «Dir.Verb» (4i) er Direkte verbal avvisning; variabel 3 «App-av.» (4i) er Avvisning på datingapplikasjoner; variabel 4 «Grov-av.» (4i) er Grov avvisning.

3.6 Instrumentets sammenheng med sosioseksuell orientering

Tre av fire dimensjoner viser til signifikante sammenhenger med SOI-R; Indirekte tvetydig avvisning ($r = .14$), Direkte verbal avvisning ($r = .19$) og App-avvisning ($r = .18$). Grov

avvisning viste ikke signifikante sammenhenger med SOI ($r = .09$). Å lage en gjennomsnittsvariabel for romantisk avvisning basert på alle testledd i instrumentet medførte signifikante korrelasjoner med holdningskomponenten ($r = .14$), fantasi-komponenten ($r = .31$) og gjennomsnittsvariabelen for SOI ($r = .20$), men ikke atferdskomponenten ($r = .04$).

Tabell 7

Bivariate korrelasjoner for faktorene og sosioseksuell orientering (N = 447)

Variabel	Ind.Tvet.	Dir.Verb	App-Av.	Grov-Av	Av.Total
SOI-B	-.005	.098*	.059	.038	.043
SOI-A	.078	.098*	.144**	.088	.137**
SOI-D	.269**	.256**	.236**	.084	.312**
SOI-Mean	.136**	.187**	.178**	.088	.199**

* $p < .05$, ** $p < .01$

Notat: SOI-B (3i) er atferdskomponenten-, SOI-A (3i) er holdningskomponenten- og SOI-D (3i) er fantasi-komponenten av SOI-R; SOI-Mean (9i) er gjennomsnittsvariabel basert på alle testledd for SOI-R; Av.Total (16i) er gjennomsnittsvariabel basert på alle testledd i avvisningsinstrumentet.

3.7 Kjønnforskjeller i dimensjonene

Det er funnet signifikante kjønnforskjeller i de tre komponentene; Indirekte tvetydig avvisning $t(438) = -3.85, p < .001$, App-avvisning $t(428) = -5.04, p < .001$ og Direkte verbal avvisning $t(439) = -3.31, p < .001$, der menn rapporterer mer avvisning enn kvinner. Det var ingen signifikante forskjeller mellom kjønnene i Grov avvisning $t(428) = -.615, p = .27$. I variabelen for total avvisning basert på alle testledd i instrumentet er også kjønnforskjellene signifikant ulike, $t(442) = -4.83, p < .001$.

Tabell 8*Deskriptiv statistikk separert mellom kjønn for ulike mål*

Mål	Kvinner			Menn		
	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
IndirekteTvetydig	286	0.43	0.55	154	0.67	0.69
GrovAvvisning	281	0.08	0.28	149	0.10	0.29
App-Avvisning	280	0.35	0.49	150	0.68	0.86
DirekteVerbalAv	288	0.22	0.35	152	0.36	0.51
AvTOT	289	0.23	0.38	154	0.46	0.52
EnsomTOT	289	4.76	1.46	159	5.07	1.50
SOI-Ønsker	287	4.30	1.93	159	5.03	2.04
SOI-Holdninger	288	6.04	2.27	158	6.37	2.28
SOI-Atferd	288	4.05	2.16	158	3.29	2.28
SOI-MEAN	288	4.79	1.70	158	4.89	1.74

Notat: AvTOT er et mål på total avvisning med utgangspunkt i alle de 16 testledd i instrumentet; EnsomTot er den benyttede ensomhetsvariabelen i studien og gjennomsnittsmålet av de tre ulike ensomhetsmålene.

3.7.1 Kjønnforskjeller i SOI og i korrelasjoner mellom SOI-R og romantisk avvisning

Det er to signifikante kjønnforskjeller i SOI-målene. Det er funnet signifikante kjønnforskjeller i SOI-R-atferd, $t = 3.462$, $p < .001$, der kvinnene skårer høyere. Samtidig er det funnet signifikante kjønnforskjeller i SOI-R-ønske, $t = -3.706$, $p < .001$, der menn skårer høyere. Verken holdningskomponenten, $t = -1.496$, $p = .068$ eller gjennomsnittsvariabelen, $t = -.572$, $p = .284$, viste til signifikante kjønnforskjeller.

Fischers Z-test ble gjennomført for korrelasjonene mellom SOI-R og indirekte tvetydig avvisning, $z = 0.604, p = .27$, direkte verbal avvisning, $z = 1.636, p = .052$, app-avvisning, $z = -1.114, p = .13$ og grov avvisning, $z = 0, p = .50$. Det vises altså ikke til noen signifikante kjønnsforskjeller i korrelasjonene mellom SOI-R og avvisningsdimensjonene. Det er samtidig verdt å understreke at korrelasjonene mellom SOI-R og direkte verbal avvisning er veldig nært statistisk signifikant ulike mellom kjønnene ($p = .052$), der kvinnene skårer høyest (se Tabell 9).

Det ble heller ikke funnet signifikante kjønnsforskjeller i korrelasjonene mellom SOI-R-gjennomsnittsvariabel og total avvisningsvariabel, $z = .716, p = .24$.

Tabell 9

Kjønnsforskjeller i korrelasjoner i avvisningsdimensjonene og SOI-R

Mål	N	Kvinner	N	Menn
		r		r
IndirekteTvetydig	284	.16**	153	.10
DirekteVerbalAvvisnin	287	.25**	151	.09
App-Avvisning	278	.13*	149	.24**
Grov Avvisning	280	.09	149	.09
AvTOT	288	.21**	153	.14*

* $p < .05$, ** $p < .01$

Notat: alle korrelasjonene er mål opp til gjennomsnittsvariabelen for SOI-R.

3.8 Personlighet som validerende mål

Når korrelert med hovedtrekkene fra femfaktormodellen oppnår dimensjon 1 *Indirekte tvetydig avvisning* en signifikant negativ korrelasjon ($r = -.11$) med omgjengelighet og en

signifikant korrelasjon ($r = .11$) med nevrotisisme. Ekstroversjon korrelerer signifikant med *Direkte verbal avvisning* ($r = .12$) og planmessighet korrelerer signifikant negativt med *Grov avvisning* ($r = -.10$).

Tabell 10

Korrelasjonstabell med krysskorrelasjoner mellom avvisningsdimensjonene og personlighetsmål (N = 449)

Variabel	Ind.Tvet.	Dir. Verb.	App-av.	Grov-av.
5.Extro.	.058	.117*	.019	.050
6.Agree.	-.111*	-.046	-.064	-.090
7.Conscient.	-.041	.056	-.049	-.101*
8.Neurotic.	.113*	.033	.023	.039
9.Opennes	.068	.065	-.018	.016

* $p < .05$

Notat: krysskorrelasjoner mellom avvisningsdimensjonene er medgitt i tabell 5 og utelates her til fordel for et ryddigere bilde.

3.9 Krysskorrelasjoner mellom avvisningsdimensjonene og mål på romantisk aktivitet

Den eneste signifikante sammenhengen mellom avvisningsdimensjonene og de diverse målene på romantisk aktivitet er direkte verbal avvisning og antall ganger på date ($r = .11$). Indirekte tvetydig avvisning er den dimensjonen som viser til størst grad av negative sammenhenger med romantisk aktivitet.

Tabell 11

Korrelasjonstabell med krysskorrelasjoner mellom avvsningsdimensjonene og diverse mål på romantisk aktivitet (N = 446)

Variabel	Ind.Tvet	Dir.Verb.	App-av.	Grov-av.
NmrDate	-.022	.113*	.005	-.018
NmrFlirt	.057	.086	.003	.041
NmrKiss	-.070	-.042	-.050	.047
NmrSex	-.065	.028	.003	.072

* $p < .05$

Notat: Variabel 5 er antall date'er; variabel 6 er antall personer flørtet med; variabel 7 er antall kyss uavhengig av antall personer; variabel 8 er antall ganger sex uavhengig av antall personer; alle variablene er stilt med utgangspunkt i de siste 30 dager.

4. Diskusjon

I denne delen av oppgaven oppsummeres først funnene fra de testede hypotesene, før avvisningsdimensjonene diskuteres hver for seg. Deretter diskuteres de sentrale begrensningene for studien. Dette anskueliggjør hva videre forskning bør fokusere på, hvilket oppsummeres avslutningsvis.

4.1 Funn

Målet med denne studien var å konstruere et instrument for måling av romantisk avvisning. Hovedfunnet i studien er de fire dimensjonene; 1) *Indirekte tvetydig avvisning*, 2) *Direkte verbal avvisning*, 3) *App-avvisning* og 4) *Grov avvisning*. Sistnevnte faktor viser imidlertid verken til sammenhenger med ensomhet (Tabell 5) eller SOI-R (Tabell 6); denne dimensjonen har i minst grad har møtt hypotesene. Det er samtidig prematurt å ekskludere denne faktoren totalt, grunnet begrensninger i valideringsmålene.

Den første hypotesen er møtt av de tre førstnevnte dimensjonene, og i størst grad av applikasjon-avvisning. Ensomhetsmålet lot seg imidlertid *ikke* ekstrahere i ulike dimensjoner. Det er dermed ikke *romantisk ensomhet* i henhold til Weiss (1973) definisjon det er funnet sammenhenger med; sammenhengene er funnet mellom avvisningsdimensjonene og et mer uklart ensomhetsmål. Alle målets testledd omhandler samtidig romanse på ulike måter. Den første hypotesen ble derfor bekreftet, men funnenes verdi kunne vært større med et bedre ensomhetsmål.

Det ble funnet fire signifikante bivariate korrelasjoner mellom dimensjonene og personlighet (Tabell 10). Spesifikt ble det funnet signifikante sammenhenger mellom indirekte tvetydig avvisning og nevrotisisme ($r = .11$) og omgjengelighet ($r = -.11$), hvilket bekrefter den andre hypotesen. De øvrige krysskorrelasjonene mellom dimensjonene og personlighet kan også ses som konseptuelt passende. Dette utdypes videre i diskusjonen.

Den tredje hypotesen viste seg som den mest problematiske, og ble støttet i begrenset grad (Tabell 7). Disse komplikasjonene oppsummeres i to hovedpunkter: med tanke på den lave relevansen av SOI for romantisk avvisning og med tanke på utvalgs karakteristikkene.

4.2 Indirekte tvetydig avvisning

Dimensjonen ved indirekte tvetydig avvisning kan ses i konseptuell relevans til tre overlappende hovedområder; 1) høy avvisningssårbarhet, 2) sårbar narsissisme og 3) incelisme. Personlighet kan antas å ha en konfunderende rolle i alle disse tre.

Indirekte tvetydig avvisning antyder en viss grad avvisningssårbarhet. Det at en annen person ikke retter kroppsspråk mot en selv, ikke kommer bort til en eller at øyekontakt ikke oppnås *trenger* strengt tatt ikke være en form for bevisst avvisning av den «avvisende» part. Det krever heller at individet tolker dette som en form for avvisning.

Samtidig antydes en form for selv-berettigelse, i at man forventer å få uten å måtte gi. *Sårbar narsissisme* kan derfor skisseres i konseptmessig assosiasjon til fortolkningsformene i indirekte tvetydig avvisning; å tenke på seg selv som bedre enn andre og dermed selv-berettigelse, men samtidig ha en tilbøyelighet for å trekke seg unna i isolasjon på bakgrunn av sårbarhet for kritikk og lav toleranse for sosial oppmerksomhet (*DSM-5*; American Psychiatric Association, 2013; Miller et al., 2022; Miller et al., 2011).

Tatt i betraktning at indirekte tvetydig avvisning signifikant korrelerer med nevrotisisme ($r = .11$) og negativt med omgjengelighet ($r = -.11$), og at nevrotisisme og lav omgjengelighet gjerne betraktes som den sentrale tendensen ved flere personlighetslidelser (Torgersen, 2015, s. 258), peker dette mot et potensiale for å forklare indirekte tvetydig avvisning ut fra mer maladaptive/mistilpassede personlighetsmekanismer. Linken til narsissisme kan rettferdiggjøres med bakgrunn i at det her er snakk om personlighetstrekk som også eksisterer i normalpopulasjonen (Torgersen, 2002).

De korrelasjonelle sammenhengene som er funnet mellom indirekte tvetydig avvisning og personlighet i denne studien er imidlertid svake. Måleinstrumentet brukt for personlighet gir heller ikke inngang for å analysere i mer detalj enn på det overordnede domenenivået (ref. avsn. 2.3.4). De indirekte tvetydige avvisningsformene *kan* ses i en tilsynelatende konseptmessig assosiasjon til sårbar narsissisme, høy avvisningssårbarhet og kanskje dermed også incelisme. Sammen med korrelasjonene til nevrotisme og omgjengelighet som kan karakteriseres som *påfallende*, kan disse forholdene være av interesse for videre forskning.

4.3 Direkte verbal avvisning

Direkte verbal avvisning fordrer at det foreligger en eksplisitt forespørsel; den avvisende part forteller at hen ikke er interessert og avslår invitasjoner. Dette fordrer derfor en klar og tydelig søkeatferd i klar kommunikasjon. Direkte verbal avvisning er den eneste dimensjonen som signifikant korrelerer med trekk-ekstroversjon ($r = .12$).

Ekstroversjon refererer til personlighetsdimensjonen som omhandler selvsikkerhet, aktivitet, munterhet og energi (McCrae & John, 1992). Det rimelig å anta at høy trekk-ekstroversjon gjør individet mer robust i møtet med den brutale virkeligheten ved romantisk avvisning, med utgangspunkt i trekkets aspekter ved munterhet og selvsikkerhet.

Studien involverte variabler for antall ganger respondenten hadde vært på date, antall personer flørtet med og antall ganger seksuelt samleie (Tabell 11). Den eneste statistisk signifikante sammenhengen mellom noen av avvisningsdimensjonene og disse romantiske aktivitetsvariablene var mellom direkte verbal avvisning og antall ganger på date ($r = .11$). Den nest sterkeste positive korrelasjonen i denne tabellen er mellom direkte verbal avvisning og antall personer flørtet med ($r = .09$). Selv om denne sammenhengen ikke er statistisk signifikant ($p = .07$), kan disse observasjonene anspore til temaet med ratio mellom avvisning og aksept. Individuer som opplever mye direkte verbal avvisning synes å søke mer, og de kan

derfor oppleve mer avvisning; men det totale antallet ganger de blir romantisk akseptert kan derfor også tendere å være høyere. Denne betraktningen oppnår også støtte i at direkte verbal avvisning er den eneste dimensjonen som korrelerer med atferdskomponenten av SOI-R ($r = .10$).

I et avvisningsøyemed kan ekstroversjon antas å være særlig gunstig fordi det ansporer individet til å fortsette å søke videre selv om man har blitt avvist. Det antyder en mindre grad av avvisningssårbarhet, og muligens mer opplevelse av romantisk suksess totalt sett. Det kan derfor antas at denne avvisningsdimensjonen reflekterer mer adaptive former for romantisk avvisning.

4.4 App-avvisning

Å inkludere dimensjonen for app-avvisning i regresjonsanalysen fører til ikke-signifikante effekter på ensomhet for de andre dimensjonene i analysen. Dette antyder at ensomhet i hovedsak bøtes på gjennom aktivitet på datingapper, og kan peke mot at datingapplikasjonene har påvirket menneskelig romantisk atferd med henhold til søking og avvisning i stor grad.

En konsekvens av innføringen av datingapplikasjoner er at tilgangen og tilgjengeligheten er større og enklere enn noen gang. Da kan det kanskje betraktes som paradoksalt at man ser rekordmange single tatt det historiske perspektivet i betraktning (Bergløff, 2021a; Bergløff, 2021b). Vedrørende datingtjenestenes påvirkning på individets seleksjonspsykologi har det blitt påpekt at «sveipe-aktivitet» synes å bidra til å gjøre individet mer kynisk og overfladisk.

Pronk og Denissen (2020) fant gjennom tre empiriske studier at det er nettopp dette som er tendensen i individets seleksjonsresonnement ved bruk av datingapper: den konstante og ubegrensede tilgangen på potensielle nye partnere gjør individet mer avvisende (Pronk & Denissen, 2020). For kvinner ble det også funnet at dette gjorde sannsynligheten mindre for

romantisk matching i en mer langsiktig kontekst. Dette er interessant i og med at tallene fra denne studien holder app-avvisning som den med klart sterkest sammenheng med ensomhet. Samtidig er den dokumenterte effekten lav, $\beta = 0.18$, og det er umulig å fastslå kausalitet i korrelasjonsanalyser. Tatt studien til Pronk og Denissen (2020) i betraktning kan det tenkes at bruk av datingapplikasjoner har en opprettholdende effekt på ensomhet, hvilket også kan forklare noe av den observerte sammenhengen i denne studien.

4.5 Grov avvisning

Denne dimensjonen korrelerer signifikant (negativt) med trekk-planmessighet ($r = -.10$). Blant planmessighetstrekkets underfasetter finner man orden, pliktetrokap, selvdisiplin og betenksomhet (McCrae & John, 1992). Grov avvisning synes å fordre en tendens til å ikke bry seg særlig hverken om sosiale normer eller å fremstå som «ordentlig» eller pålitelig. Stygge blikk, latterliggjøring, mobbende atferd og dytting kan rettferdiggjøres i den grad den forhenværende søkingen fremprovoserte det. Den observerte negative korrelasjonen med trekk-planmessighet passer derfor konseptuelt.

Grov avvisning er samtidig den dimensjonen som, sammen med direkte verbal avvisning, viser til sterkest positive sammenhenger med romantisk aktivitet (Tabell 9). Særlig interessant i denne sammenhengen er at grov avvisning viser sterkest sammenheng med antall ganger seksuelt samleie i hele taksonomien. Det kan derfor spekuleres i om dette med grov avvisning, på lik måte som diskutert ved direkte verbal avvisning, reflekteres i at man søker mer og blir mer avvist, samtidig som den totale mengden romantisk aktivitet er høyere.

Grov avvisning viser verken statistisk signifikant sammenheng med ensomhet (Tabell 5) eller SOI-R (Tabell 7). Dimensjonens grad av oppnådd validering er dermed, i denne studien, høyst begrenset og nærmest ikke-eksisterende. Samtidig bærer valideringsmålene i

seg selv klare begrensninger. Å finne grunnlag for gyldigheten til denne dimensjonen er derfor et tema for videre forskning.

4.6 Begrensninger og videre forskning

Studien møter klare begrensninger i form av svake validerende mål. I denne seksjonen foreslås innganger til hvordan dette kan bedres, og til slutt oppsummeres et forslag til fokus for det videre validerende arbeidet med instrumentet.

4.6.1 Ensomhetsmålet: problemer og forbedringspotensial

Ensomhetsmålet ble operasjonalisert med mål om å finne empirisk grunnlag for Sternbergs (1986) tre kjærlighets-grunnpilarer (avsn 2.3.3). Det ble ikke funnet (avsn. 3.3). Dette kan utbedres i nye studier ved å øke antallet spørsmål for hver antatte dimensjon, og å omformulere noen av spørsmålene slik at de kan antas å treffe de tre kjærlighets-grunnpilarene med mer presisjon. Dette er imidlertid ikke det primære fokuset i denne oppgaven.

4.6.2 Konsekvenser av et studentbasert utvalg?

Et av de mer fremtredende funnene i denne studien er som nevnt at avvisning på datingapplikasjoner er dimensjonen med klart sterkest sammenheng med ensomhet.

Datingapplikasjoner er en teknologisk nyvinning. Slike nyvinninger *kan* antas at brukes i større grad av yngre mennesker (som studenter) sammenliknet med eldre mennesker, basert på betraktningen om at yngre mennesker regelrett «følger mer med i tiden». Det kan derfor spekuleres i hvorvidt bruk av et eldre utvalg ville resultert i de samme mønstrene vedrørende dating-applikasjonsbruk.

Utvalget i denne studien kan i den sammenheng antas å ha påvirket resultatene både ved instrumentets faktorløsning og den påfølgende valideringen. For faktorløsningens del kan man spekulere i om applikasjonsbruk ikke ville vokst like prominent frem i hele tatt. Men hvis man ser for seg at den hadde gjort det, er det i andre omgang mulig å spekulere i om sammenhengen til ensomhet ville vært like sterk. For å få tilfredsstillende svar på disse spørsmålene må bekreftende studier variere utvalgskarakteristikken.

4.6.3 Problemer med bruk av SOI-R som et validerende mål på romantisk avvisning

Problematikken ved bruk av SOI-R i denne studien oppsummeres i to punkter. For det første kan studien kritiseres for at SOI ikke er relevant med henhold til avvisning. Dette medfører videre at det tas utgangspunkt i en vag tilleggsantakelse vedrørende den *antatt* forhenværende søkingen. Dette var at høyere SOI medfører mer søking, og dermed mer total avvisning (avsn. 1.3). Tallene fra de bivariante korrelasjonsanalysene kan indikere at dette til en viss grad stemmer (Tabell 7), men sammenhengen mellom SOI og søking er *ikke fullstendig* verifisert. Samtidig er korrelasjonene svake. Dette resulterer i en «løs tråd» i hypotesetestingen, i at man ikke kan si noe om den medierende effekten av søking.

For det andre avviker dette utvalget fra tidligere forskning med henhold til kjønnsforskjeller i SOI (se avsn. 3.7). Dette særlig i at kvinnene skåret unormalt høyt. Dette resulterer i et instrument som ikke bidrar til å fremme validitet, da de rapporterte målene ved SOI-R i seg selv avviker fra tendensen i andre målinger med samme instrument.

4.6.4 Selvaktelse og egenoppfattet partnerverdi

Mark Learys (1995) sosiometerteori påstår at *selvaktelse* kan betraktes som individets eget psykologiske måleinstrument for grad av opplevd sosial inkludering. Hvis individet konsekvent mottar hint fra de sosiale omgivelsene av å være inkludert, skal selvaktelsen

ifølge teorien være god. Når individet derimot får hint om å være uønsket eller ikke egnet medlemskap i den sosiale gruppa/relasjonen blir selvaktelsen dårligere (Leary et al., 1995).

I henhold til teorien skal dermed selvaktelse/selvfølelse samsvare med grad av opplevd romantisk avvisning i form av negative sammenhenger. Å inkludere mål på dette i studien kan antas å bidra med bedre validitetstesting av et romantisk-avvisningsinstrument, da denne teorien gir muligheter for å danne hypoteser og prediksjoner som treffer temaet ved romantisk avvisning med relativt stor presisjon.

4.6.5 Implikasjoner for videre forskning

Denne studien bør repeteres i nye utvalg for å gjennomføre bekreftende faktoranalyser. I videre runder med bekreftende faktoranalyser vil det kunne være nyttig å variere utvalget fra studentpopulasjon, for å utforske om faktorløsningen viser seg generaliserbar til andre romantisk aktive deler av populasjonen.

Ensomhetsmålet må oppgraderes for å oppnå et empirisk grunnlag for en *romantisk ensomhetsdimensjon* som understreker betydningen av kvalitet og intimitet i interpersonlige relasjoner, i tråd med Weiss' (1973) definisjon. Dette vil kunne gi et langt mer verdifullt bidrag til utforskning av forholdet mellom romantisk avvisning og ensomhet.

I videre forskning vil det være fordelaktig å inkludere mål på selvaktelse og egenoppfattet partnerverdi, og å erstatte disse med fokuset som i denne studien har blitt viet til SOI. SOI-konseptet kan kritiseres for ikke å være egnet til å validere et instrument som omhandler avvisning.

Mer fullstendige mål på personlighet enn BFI-2-XS kan brukes når instrumentet har oppnådd økt grad av validering. Dette ved hjelp av 1) bekreftende faktoranalyser, gjerne med ulike typer utvalg, 2) gode mål på ensomhet som tillater en konseptualisering av romantisk

ensomhet spesifikt, og som noe distinkt fra andre typer ensomhet, og 3) inkludering av gode mål på selvaktelse og egenoppfattet partnerverdi.

4.6.6 Konklusjon

Hovedfunnet i studien er en fire-dimensjonal faktorstruktur som utgjør instrumentet for måling av romantisk ensomhet. Dette med faktorene indirekte tvetydig-, direkte verbal-, datingapplikasjons- og grov avvisning. Det oppsto komplikasjoner i valideringsprosessen. Ensomhetsmålet viste ikke den nødvendige konseptualiseringen av romantisk ensomhet for å oppnå god validering, og sosioseksuell orientering er et konsept som blir av for vag tilknytning til romantisk avvisning for å oppnå god validering. Av disse årsakene foreslås studien gjentatt med henhold til føringer medgitt i avsnitt 4.6.5., og det understrekes avslutningsvis at valideringsprosessen ikke gir grunnlag for å ta noen klar og tydelig stilling til instrumentets iboende potensiale på tross av at *noen* bivariate sammenhenger ble funnet.

Referanseliste

Adamczyk, K. (2017). Voluntary and involuntary singlehood and young adults' mental health: An investigation of mediating role of romantic loneliness. *Current Psychology*, 36(4), 888 – 904.
<https://doi.org/10.1007/s12144-016-9478-3>

American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.).
<https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596>

Andrews, P. W., Gangestad, S. W., Miller, G. F., Haselton, M. G., Thornhill, R. & Neale, M. C. (2008). Sex differences in detecting sexual infidelity: Results of a maximum likelihood method for analyzing the sensitivity of sex differences to underreporting. *Human Nature*, 19, 347 – 373.

Baumeister, R. F., DeWall, C. N., Ciarocco, N. J. & Twenge, J. M. (2005). Social exclusion impairs self-regulation. *Journal of personality and social psychology*, 88(4), 589 – 604.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.88.4.589>

Baumeister, R. F. & Dhavale, D. (2001). Two Sides of Romantic Rejection. I M. R. Leary (red.), *Interpersonal Rejection* (s. 55 – 72). Oxford University Press.

Baumeister, R. F. & Leary, M. R. (1995). The Need to Belong: Desire for Interpersonal

Attachments as a Fundamental Human Motivation. *Psychological Bulletin*, 117(3), 497 – 529.

<https://doi.org/10.1037/0033-2909.117.3.497>

Baumeister, R. F., Twenge, J. M. & Nuss, C. K. (2002). Effects of social exclusion on cognitive processes: anticipated aloneness reduces intelligent thought. *Journal of personality and social psychology*, 83(4), 817 – 827.

<https://doi.org/10.1037/0022-3514.83.4.817>

Bell, S. M. & Ainsworth, M. D. S. (1972). Infant crying and maternal responsiveness. *Child Development*, 43(4), 1171-1190.

<https://doi.org/10.2307/1127506>

Bendixen, M., Kennair, L. E. O. & Buss, D. M. (2015). Jealousy: Evidence of strong sex differences using both forced choice and continuous measure paradigms. *Personality and Individual Differences*, 86, 212-216.

<https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.05.035>

Berenson, K. R., Gyurak, A., Ayduk, Ö., Downey, G., Garner, M. J., Mogg, K., Bradley, B. P. & Pine, D. S. (2009). Rejection sensitivity and disruption of attention by social threat cues. *Journal of Research in Personality*, 43(6), 1064-1072.

<https://doi.org/10.1016/j.jrp.2009.07.007>

Bergløff, C. B. (2021a, 6. november). NRK har kartlagt single i Norge gjennom 40 år. *NRK*.

<https://www.nrk.no/livsstil/xl/nrk-har-kartlagt-single-i-norge-gjennom-40-ar-1.15685760#authors--expand>

Bergløff, C. B. (2021b, 6. november). Slik kartla vi «Det nye Singel-Norge». *NRK*.

https://www.nrk.no/livsstil/slik-kartla-vi-det-nye-singel-norge_-1.15714921

Buss, D. M. (2021). Act nomination method. I *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science* (s. 49-51). Cham: Springer International Publishing.

Buss, D. M. & Craik, K. H. (1983). The act frequency approach to personality. *Psychological Review*, 90(2), 105-126.

Buss, D. M., Larsen, R. J., Westen, D. & Semmelroth, J. (1992). Sex differences in jealousy: Evolution, physiology and psychology. *Psychological science*, 3(4), 251-256.

<https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1992.tb00038.x>

Buss, D. M. & Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, 100(2), 204-232.

<https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.2.204>

Buss, D. M. (1989). Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures. *Behavioral and brain sciences*, 12(1), 1 – 14.

Daly, S. E. & Reed, S. M. (2022). «I think most of society hates us»: A qualitative thematic analysis of interviews with incels. *Sex Roles*, 86(1-2), 14 – 33.

Denissen, J. J. A. & Penke, L. (2008). Neuroticism predicts reactions to cues of social inclusion. *European Journal of Personality*, 22(6), 497 – 517.

<https://doi.org/10.1002/per.682>

DiTommaso, E. & Spinner, B. (1997). Social and emotional loneliness: A re-examination of Weiss' typology of loneliness. *Personality and individual differences*, 22(3), 417-427.

[https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(96\)00204-8](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(96)00204-8)

Field, A. (2018). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (5. utg.). SAGE Publications Ltd.

Gangestad, S. W. & Thornhill, R. (1997). The evolutionary psychology of extrapair sex: The role of fluctuating asymmetry. *Evolution and Human Behavior*, 18(2), 69 – 88.

Gao, S., Assink, M., Cipriani, A. & Lin, K. (2017). Associations between rejection sensitivity and mental health outcomes: A meta-analytic review. *Clinical psychology review*, 57, 59 – 74.

<https://doi.org/10.1016/j.cpr.2017.08.007>

Gao, S., Assink, M., Liu, T., Chan, K. L. & Ip, P. (2021). Associations between rejection sensitivity, aggression, and victimization: A meta-analytic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 22(1), 125 – 135.

<https://doi.org/10.1177/1524838019833005>

Harandi, T. F., Taghinasab, M. M. & Nayeri, T. D. (2017). The correlation of social support with mental health: A meta-analysis. *Electronic physician*, 9(9), 5212 – 5222.

[10.19082/5212](https://doi.org/10.19082/5212)

Hoffman, B., Ware, J. & Shapiro, E. (2020) Assessing the threat of incel violence. *Studies in Conflict & Terrorism*, 43(7), 565 – 587.

<https://doi.org/10.1080/1057610X.2020.1751459>

Kennair, L. E. O., Wade, T. J., Tallaksen, M. T., Grøntvedt, T. V., Kessler, A. M., Burch, R. L. & Bendixen, M. (2022). Perceived Effectiveness of Flirtation Tactics: The Effects of sex, Mating Context and Individual Differences in US and Norwegian Samples. *Evolutionary Psychology*, 20(1), 14747049221088011.

Kjølaas, K. O. (2018, 14. august). *Er du usikker på om prosjektet ditt er meldepliktig?*.

Høgskolen i Østfold. [https://www.hiof.no/for-](https://www.hiof.no/for-ansatte/arbeidsstotte/forskningsstotte/hva-skjer-a/2018/er-du-usikker-pa-om-prosjektet-ditt-er-meldepliktig.html)

[ansatte/arbeidsstotte/forskningsstotte/hva-skjer-a/2018/er-du-usikker-pa-om-prosjektet-ditt-er-meldepliktig.html](https://www.hiof.no/for-ansatte/arbeidsstotte/forskningsstotte/hva-skjer-a/2018/er-du-usikker-pa-om-prosjektet-ditt-er-meldepliktig.html)

Leary, M. R. (2015). Emotional responses to interpersonal rejection. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 17(4), 435 – 441.

<https://doi.org/10.31887/DCNS.2015.17.4/mleary>

Leary, M. R., Tambor, E. S., Terdal, S. K. & Downs, D. L. (1995). Self-esteem as an interpersonal monitor: The sociometer hypothesis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68(3), 518 – 530.

<https://doi.org/10.1037/0022-3514.68.3.518>

Lukaszewski, A. W., Lewis, D. M., Durkee, P. K., Sell, A. N., Sznyzer, D. & Buss, D. M. (2020). An adaptationist framework for personality science. *European Journal of Personality*, 34(6), 1151-1174.

McCrae, R. R. & John, O. P. (1992). An introduction to the five-factor model and its applications. *Journal of personality*, 60(2), 175 – 215.

<https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1992.tb00970.x>

Mehmetoglu, M. & Jakobsen, T. G. (2022). *Applied Statistics using STATA* (2. utg.). SAGE Publications Ltd.

Miller, J. D., Crowe, M. L., Sharpe, B. M. (2022). Narcissism and the DSM-5 alternative model of personality disorder. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 13(4), 407-411.

<https://doi.org/10.1037/per0000534>

Miller, J.D., Hoffman, B. J., Gaughan, E. T., Gentile, B., Maples, J. & Campbell, W. K. (2011). Grandiose and vulnerable narcissism: A nomological network analysis. *Journal of personality*, 79(5), 1013-1042.

<https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2010.00711.x>

Mishra, M. & Allen, M. S. (2023). Rejection sensitivity and romantic relationships: A systematic review and meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, 208, 112186.

<https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112186>

Nesdale, D. & Lambert, A. (2008). Effects of experimentally induced peer-group rejection on children's risk-taking behaviour. *European Journal of Developmental Psychology*, 5(1), 19 – 38.

<https://doi.org/10.1080/17405620600717581>

Penke, L. & Asendorpf, J. B. (2008). Beyond global sociosexual orientations: a more differentiated look at sociosexuality and its effects on courtship and romantic relationships. *Journal of personality and social psychology*, 95(5), 1113 – 1135.

<https://doi.org/10.1037/0022-3514.95.5.1113>

Pronk, T. M & Denissen, J. J. A. (2020). A Rejection Mind-Set: Choice Overload in Online Dating. *Social psychology and Personality Science*, 11(3), 388-396.

Quarmley, M., Feldman, J., Grossman, H., Clarkson, T., Moyer, A. & Jarcho, J. M. (2022). Testing effects of social rejection on aggressive and prosocial behavior: A meta-analysis. *Aggressive behavior*, 48(6), 529 – 545.

<https://doi.org/10.1002/ab.22026>

Ringdal, K. (2018). *Enhet og mangfold – Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode* (4. utg.). Fagbokforlaget.

Roach, A. (2018). Supportive peer relationships and mental health in adolescence: An integrative review. *Issues in mental health nursing*, 39(9), 723 – 737.

<https://doi.org/10.1080/01612840.2018.1496498>

Schmitt, D. P. (2005). Sociosexuality from Argentina to Zimbabwe: A 48-nation study of sex, culture, and strategies of human mating. *Behavioral and Brain Sciences*, 28, 247-275.

Sikt. (2023, ukjent). *Gjennomføre et prosjekt uten å behandle personopplysninger*.

<https://sikt.no/gjennomfore-et-prosjekt-uten-behandle-personopplysninger>

Simpson, J. A. & Gangestad, S. W. (1991). Individual differences in sociosexuality: evidence for convergent and discriminant validity. *Journal of personality and social psychology*, 60(6), 870-883.

Soto, C. J. & John, O. P. (2017). Short and extra-short forms of the Big Five Inventory–2: The BFI-2-S and BFI-2-XS. *Journal of Research in Personality*, 68, 69-81.

<https://doi.org/10.1016/j.jrp.2017.02.004>

Stenseng, F., Belsky, J., Skalicka, V. & Wichstrøm, L. (2014). Social exclusion predicts impaired self-regulation: A 2-year longitudinal panel study including the transition from preschool to school. *Journal of personality*, 83(2), 212 – 220.

<https://doi.org/10.1111/jopy.12096>

Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychology review*, 93(2), 119 – 135.

<https://doi.org/10.1037/0033-295X.93.2.119>

Tooby, J. & Cosmides, L. (2008). The evolutionary psychology of the emotions and their

relationship to internal regulatory variables. I M. Lewis, J. M. Haviland-Jones & L. F. Barrett (Red.), *Handbook of emotions* (3. utg., s. 114 – 137). The Guilford Press.

Torgersen, S. (2002). Personlighetsforstyrrelser. *Tidsskrift for Norsk Legeforening*, 122(1), 16.

Torgersen, S. (2015). Personlighetsforstyrrelser. I L. E. O. Kennair & R. Hagen (Red.), *Personlighetspsykologi* (s. 241 - 263). Fagbokforlaget.

Twenge, J. M., Baumeister, R. F., Tice, D. M. & Stucke, T. S. (2001). If you can't joint hem, beat them: effects of social exclusion on aggressive behavior. *Journal of personality and social psychology*, 81(6), 1058 – 1069.

<https://doi.org/10.1037/0022-3514.81.6.1058>

Universitetet i Oslo. (2021, 24. august). *Er det meldeplikt til NSD for anonyme spørreundersøkelser i Nettskjema?*. <https://www.uio.no/tjenester/it/adm-app/nettskjema/mer-om/personvern/meldeplikt.html>

Weiss, R. (1973). *Loneliness: The experience of emotional and social isolation*. MIT press.

Williams, K. D. (2007). Ostracism. *The Annual Review of Psychology*, 58, 425-452.

<https://doi.org/10.1146/annurev.psych.58.110405.085641>

Zeegers, M. A., Colonnese, C., Stams, G. J. J. & Meins, E. (2017). Mind matters: A meta-

analysis on parental mentalization and sensitivity as predictors of infant-parent attachment. *Psychological bulletin*, 143(12), 1245 – 1272.

<https://doi.org/10.1037/bul0000114>

